

Q&A om Rigsrevisionens undersøgelse af anbringelsessager

Dato: 9. april 2026

Sags ID: SAG-2025-04001
Dok. ID: 3686594

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 6

1. Hvad er jeres overordnede reaktion på Rigsrevisionens beretning?

Vi tager enhver kritik af sagsbehandlingen på anbringelsesområdet meget alvorligt. Det handler om nogle af de mest sårbare børn og unge, og her skal kvaliteten være høj, og lovgivningen skal naturligvis overholdes.

Når det er sagt, er det også vigtigt, at en undersøgelse giver et retvisende billede af virkeligheden. Vores grundlæggende kritik er, at Rigsrevisionens metode i for høj grad måler på registreringer i et it-system og i for lille grad på den faktiske socialfaglige praksis og den konkrete sagsbehandling. Derfor er der en reel risiko for, at beretningen overvurderer omfanget af fejl og tegner et mere negativt billede, end der er fagligt grundlag for.

2. Mener I, at kommunerne er fejlfrie på området?

Nej, det mener vi ikke. Der kan være fejl i sagsbehandlingen, og når der er fejl i centrale sagsskridt, er det alvorligt. Derfor er kontrol, læring og forbedringer helt nødvendige.

Men det er afgørende at skelne mellem væsentlige fejl og tekniske eller registreringsmæssige afvigelser. Hvis man ikke gør det, risikerer man at sidestille en mindre registreringsfejl med en alvorlig mangel i sagsbehandlingen. Det giver ikke et retvisende billede.

3. Hvad er den vigtigste kritik af Rigsrevisionens metode?

Den vigtigste kritik er, at undersøgelsen efter kommunernes opfattelse i høj grad bygger på automatiske dataudtræk fra DUBU uden tilstrækkelig manuel og faglig validering af de konkrete sager.

Det betyder, at en sag kan blive registreret som fejlbehæftet, selv om det relevante arbejde faktisk er udført og dokumenteret et andet sted i sagen, i et andet modul, i en anden dokumenttype eller i et tidligere system. Når man måler sådan, kommer man let til at måle registreringspraksis frem for reel lovmedholdelighed.

4. Hvad betyder det mere konkret?

Det betyder for eksempel, at en handleplan godt kan være lavet, drøftet med familien og indgå i sagen, men hvis den ikke er registreret præcis dér eller på præcis den måde, som dataudtrækket søger efter, kan den fremstå som manglende.

Det samme gælder børnesamtaler, børnefaglige undersøgelser og opfølgning. Den socialfaglige indsats kan være gennemført, men hvis dokumentationen er placeret et andet sted, eller hvis kommunen har brugt en anden registreringspraksis, kan sagen alligevel blive talt som fejl.

5. Siger I dermed, at Rigsrevisionen kun måler på “flueben”?

Vi siger, at der er en væsentlig risiko for, at undersøgelsen i højere grad måler korrekt registrering i DUBU end den måler, om barnet eller den unge faktisk har fået den rette indsats og en lovmedholdelig behandling af sagen.

Dokumentation er vigtig. Men dokumentation i bestemte systemfelter er ikke det samme som kvalitet i sagsbehandlingen. Hvis man gør systemregistrering til hovedmålestok, kan man ende med at forveksle it-praksis med jura og socialfaglig kvalitet.

6. Men hvis Rigsrevisionen finder fejl i op mod 69 pct. af sagerne, er det så ikke et tegn på meget alvorlige problemer?

Det er bestemt et alvorligt tal, og derfor er det også vigtigt at se meget nøje på, hvordan det er fremkommet.

Kommunernes hovedpointe er, at opgørelsen efter alt at dømme samler meget forskellige forhold under samme fejlbegreb. Små registreringsafvigelse og mere alvorlige mangler kan komme til at tælle ens. Samtidig kan én sag tælle som fejlbehæftet, selv om det kun er ét enkelt analysepunkt i sagen, der udløser fejlen. Det kan give et langt mere dramatisk billede, end hvis man opgjorde fejl pr. konkret sagsskridt og samtidig skilte mellem mindre og alvorlige fejl.

7. Hvad er problemet med at opgøre fejl pr. sag?

Problemet er, at én enkelt fejl eller registreringsmangel kan betyde, at hele sagen tæller som fejlbehæftet. Dermed kan en sag, hvor langt hovedparten af de lovpligtige skridt er gennemført korrekt, stadig fremstå som en “fejlsag”.

Det kan overdrive fejlprocenten betydeligt. Flere kommuner har peget på, at et mere retvisende billede ville være at opgøre fejl pr. analysepunkt eller sagsskridt i stedet for pr. sag.

8. Hvad siger kommunerne selv om datagrundlaget?

Mange kommuner peger på, at DUBU ikke i sig selv rummer hele den nødvendige kontekst for at vurdere lovmedholdelighed. Dokumentation kan ligge i andre moduler, som Word-dokumenter, i journalnotater eller i tidligere fagsystemer, fx i overgangsperioder.

Derudover anvendes DUBU ikke helt ens i alle kommuner. Aktivitetstyper, undertyper og dokumentplacering kan variere. Det gør automatiske tværgående udtræk usikre, hvis de ikke suppleres med manuel faglig gennemgang.

9. Er der også kritik af lovforklaringen i undersøgelsen?

Ja, flere kommuner peger på, at Rigsrevisionen efter deres opfattelse anvender kriterier, som ikke direkte følger af loven, eller tolker reglerne for stramt.

Det gælder blandt andet spørgsmålet om tidsmæssig placering af børnesamtaler, alderen på børnefaglige undersøgelser og håndteringen af sager, hvor undersøgelser eller andre sagsskridt lovligt kan foregå sideløbende med en afgørelse, fx i særlige eller akutte situationer. Hvis

Dato: 9. april 2026

Sags ID: SAG-2025-04001
Dok. ID: 3686594

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 6

analysen bygger på sådanne snævre eller egne kriterier, er der risiko for, at lovlige praksis bliver registreret som fejl.

10. Er jeres pointe, at undersøgelsen er værdiløs?

Nej, formålet med undersøgelsen er relevant og vigtigt. Området skal undersøges, og kommunerne bakker op om ambitionen om høj kvalitet og høj retssikkerhed.

Kritikken handler ikke om, at man ikke må undersøge området. Kritikken handler om, at metoden skal være så robust, fagligt valideret og juridisk præcis, at resultaterne faktisk siger noget retvisende om kvaliteten i sagsbehandlingen.

11. Hvad burde man efter jeres opfattelse have gjort anderledes?

Man burde i højere grad have kombineret dataudtræk med manuel, faglig validering af et udsnit af sagerne. Derudover burde man have anvendt bredere søgekriterier, inddraget flere moduler og dokumenttyper i DUBU og i højere grad taget højde for overgangsperioder mellem systemer og mellem serviceloven og barnets lov.

Endelig burde man tydeligere have skelnet mellem:

- mindre registreringsfejl og alvorlige mangler,
- lovgrundlag og sagstyper,
- samt fejl pr. sag og fejl pr. konkret analysepunkt.

12. Betyder jeres kritik, at børn og unge ikke er blevet hjulpet?

Nej, tværtimod er en central pointe netop, at undersøgelsen ikke uden videre kan bruges som mål for, om børn og unge har fået den hjælp, de har krav på og brug for.

Kommunernes bekymring er, at man med denne metode risikerer at få et billede af omfattende svigt, selv i sager hvor de centrale socialfaglige skridt faktisk er gennemført. Derfor skal man være varsom med at drage direkte konklusioner om kvaliteten i den konkrete hjælp til børnene alene på baggrund af de tekniske opgørelser.

13. Forsøger I at bortforklare fejl?

Nej, vi forsøger at nuancere billedet. Det er vigtigt at tage fejl alvorligt, men det er lige så vigtigt at beskrive fejl korrekt.

Hvis debatten kommer til at handle om et overdrevet eller metodisk skævt billede, risikerer vi at bruge kræfterne forkert. Så får vi mere fokus på registreringsdisciplin og mindre fokus på de sagsskridt, som faktisk er afgørende for barnets retssikkerhed og for kvaliteten i indsatsen.

14. Hvad er så de vigtigste sagsskridt, man bør måle på?

Efter vores opfattelse er der få, men helt afgørende sagsskridt, som bør stå centralt, når man vurderer kvaliteten i anbringelsessager:

- at barnet eller den unge bliver inddraget og reelt lyttet til,
- at der bliver lavet en børnefaglig undersøgelse,
- at der bliver udarbejdet en handleplan, og
- at der bliver fulgt systematisk op.

Dato: 9. april 2026

Sags ID: SAG-2025-04001
Dok. ID: 3686594

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 6

Det er de bærende elementer i en god og lovmedholdelig sagsbehandling. Hvis man vil styrke kvaliteten, er det dér, fokus bør være.

Det betyder ikke, at alt andet er ligegyldigt. Men det betyder, at ikke alt bør vægte lige tungt.

15. Hvorfor er det en vigtig drøftelse, hvilke fejl der betyder mest?

Fordi arbejdet på området for udsatte børn og unge foregår i en virkelighed, som ofte er både kompleks, presset og akut.

I nogle sager skal der handles hurtigt, fordi et barn eller en ung kan være udsat for vold, overgreb eller alvorligt omsorgssvigt. Derfor er det vigtigt at kunne drøfte åbent, om alle fejl skal tælle lige tungt, eller om fokus især bør være på det, der har størst betydning for barnet eller den unge; nemlig at der træffes den rigtige afgørelse, og at den indsats, der sættes i gang, faktisk beskytter og hjælper. Det er også vigtigt, fordi et system med meget stærkt fokus på kontrol, styring og dokumentation kan risikere at flytte tid og opmærksomhed væk fra selve arbejdet med børnene og familierne.

16. Er der noget, der tyder på, at kommunerne ofte træffer forkerte afgørelser i anbringelsessager?

Nej, og det er netop en vigtig del af den samlede vurdering. Ifølge *Ankestyrelsens undersøgelse Udfordringer og mønstre i sager om anbringelse af børn og unge uden samtykke*, som blev udarbejdet af Retssikkerhedsenheden i oktober 2020, stadfæstede Ankestyrelsen 99 pct. af kommunernes afgørelser om anbringelse uden samtykke i de undersøgte klagesager.

Det er ikke det samme som, at sagerne er fejlfrie. Men det er vigtigt at nævne, fordi det viser, at det er relevant at skelne mellem forskellige typer af fejl og forskellige måder at vurdere kvalitet på. En sag kan godt indeholde fejl eller mangler, som skal tages alvorligt, uden at det nødvendigvis betyder, at selve afgørelsen er forkert, eller at barnet eller den unge ikke har fået den rigtige hjælp. Derfor er det en vigtig del af drøftelsen, om kvalitet først og fremmest skal måles på, om alle formelle forhold er registreret og dokumenteret korrekt, eller om der er truffet den rigtige afgørelse for barnet eller den unge.

17. Hvordan sikres det, at tvangsanbringelsessager er grundigt behandlet?

Tvangsanbringelsessager hører til blandt de mest gennemarbejdede sager i den offentlige forvaltning. Det hænger blandt andet sammen med, at afgørelserne ikke træffes af kommunen alene, men behandles i Børne- og ungeudvalget, hvor både én dommer, to børnesagkyndige og to kommunalpolitikere deltager. Derudover kan afgørelserne indbringes for Ankestyrelsen og efterfølgende prøves ved domstolene. Samlet set betyder det, at sagerne kan blive vurderet i op til fire instanser. Samtidig er det væsentligt at være opmærksom på, at tvangsanbringelsessager udgør cirka en fjerdedel af de anbringelsessager, som Rigsrevisionen har gennemgået.

Det er en vigtig del af forståelsen af området, også i forlængelse af spørgsmål 16. Det omfattende system med flere instanser, advokatbistand til både forældre og barn og inddragelse af både juridiske og børnesagkyndige

Dato: 9. april 2026

Sags ID: SAG-2025-04001
Dok. ID: 3686594

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 6

kompetencer er netop med til at sikre, at sagerne bliver grundigt oplyst og vurderet fra flere perspektiver. Derfor er der tale om nogle af de mest gennemarbejdede sager, selv om det ikke udelukker, at der kan være fejl eller mangler, som skal tages alvorligt.

18. Hvad siger I til, at Rigsrevisionen netop følger op på tidligere kritik?

Det er naturligt og relevant, at der følges op på tidligere kritik og åbne opfølgingspunkter. Det er også rimeligt at undersøge, om lovmedholdeligheden er blevet bedre, og om Social- og Boligministeriets initiativer virker.

Men netop fordi undersøgelsen skal bruges til opfølgning på et alvorligt område, er det ekstra vigtigt, at metode og konklusioner er holdbare. Hvis ikke undersøgelsen giver et retvisende billede, bliver det svært at lære det rigtige af den.

19. Hvad betyder det, at undersøgelsen kun omfatter særligt dyre anbringelsessager?

Det betyder, at undersøgelsen ikke omfatter hele området for udsatte børn og unge, men en afgrænset del af anbringelsessagerne, nemlig de særligt dyre anbringelsessager.

Det er vigtigt, fordi man ikke automatisk kan slutte fra resultaterne i denne afgrænsede gruppe til hele området. Man skal derfor være varsom med at bruge undersøgelsen som et generelt billede på kommunernes samlede sagsbehandling på hele børne- og ungeområdet.

20. Hvorfor er det vigtigt at nævne antallet af sager pr. kommune?

Det er vigtigt at oplyse antallet af sager pr. kommune, fordi tallene ellers let kan misforstås. Hvis man kun ser på procenten af fejl, kan det give indtryk af, at fejlniveaulet gælder alle sager i kommunen – men det gør det ikke nødvendigvis.

For eksempel kan en kommune have 10 undersøgte sager, hvor der er fejl i 5 af dem. Det giver en fejlprocent på 50 %, men det betyder ikke, at der er fejl i halvdelen af alle kommunens sager, som i virkeligheden kan være langt flere.

Rigsrevisionens undersøgelse omfatter 3.148 børn fordelt på 84 kommuner, som alle anvender DUBU. Dog har 12 af kommunerne kun anvendt DUBU i en del af undersøgelsesperioden. Derfor indgår der kun data fra den periode, hvor de har brugt systemet. Det betyder, at nogle kommuner kun har haft omkring 10 børn med i analysen, mens andre har haft 60 eller flere.

Når antallet af sager er lavt, kan selv få fejl give en høj procent. Hvis der for eksempel er fejl i 5 ud af 10 sager, svarer det til 50 %, men fejlene kan være mindre registreringsfejl og ikke nødvendigvis alvorlige fejl i forhold til lovgivningen.

Derfor kan man ikke uden videre konkludere, at fejlprocenten i de undersøgte sager også afspejler alle sager i kommunen eller hele området for udsatte børn og unge.

Dato: 9. april 2026

Sags ID: SAG-2025-04001
Dok. ID: 3686594

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 6

21. Kan man sige, at en kommune har generelle problemer, hvis den har fejl i de undersøgte sager?

Ikke uden videre. Når antallet af undersøgte sager i nogle kommuner er begrænset, skal resultaterne tolkes med forsigtighed.

Det kan pege på forhold, som kommunen bør se nærmere på, men det er ikke det samme som dokumentation for, at der er generelle eller gennemgående problemer i hele kommunens sagsbehandling. Her kræver det en mere nuanceret analyse.

22. Hvordan undgår man, at dette bliver opfattet som et forsvar for dårlig kvalitet?

Ved at være meget tydelig om to ting på samme tid:

1. For det første, at fejl i centrale sagsskridt er alvorlige og skal tages alvorligt.
2. For det andet, at man ikke hjælper børnene ved at bruge en metode, der ikke præcist skelner mellem reel svigtende sagsbehandling og tekniske registreringsproblemer.

Det er ikke et forsvar for dårlig kvalitet at efterspørge en mere retvisende undersøgelse. Tværtimod er det en forudsætning for at kunne forbedre kvaliteten de rigtige steder.

23. Hvad er vores budskab til Rigsrevisionen?

At kontrol er vigtig, men at kontrol skal føre til læring og forbedring, ikke til et metodisk skævt billede.

Hvis man vil undersøge kvaliteten på dette område, bør man bruge metoder, der afspejler den socialfaglige virkelighed og kombinere data med konkret sagsgennemgang, tage højde for lovlige variationer og skelne mellem væsentlige fejl og mindre registreringsafvigelser. Det vil give et bedre grundlag for både kritik, læring og forbedring.

Dato: 9. april 2026

Sags ID: SAG-2025-04001
Dok. ID: 3686594

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 6